

Mavzu: Ekologik xavfsizlik va uni ta'minlash yo'nalishlari

REJA

- 1. Ekologik xavfsizlik va uni ta'minlash zarurati**
- 2. Ekologik xavfsizlikka tahdidlar**
- 3. Ekologik xavfsizlikni ta'minlash yo'nalishlari**
- 4. Amalga oshirilayotgan loyihalar va yechimlar**

Kirish

Zamonaviy davrda ekologik xavfsizlik masalasi nafaqat alohida davlatlar, balki butun dunyo hamjamiyati uchun eng dolzarb masalalardan biriga aylanmoqda. Bu mavzuda ekologik xavfsizlik tushunchasi, unga tahdid soluvchi omillar va ushbu xavfsizlikni ta'minlash yo'llarini tahlil qilamiz.

(1-slayd)

1. Ekologik xavfsizlik va uni ta'minlash zarurati

Ekologik xavfsizlik — bu inson hayoti va salomatligi, shuningdek, atrof-muhitning barqaror holatda saqlanishini ta'minlovchi shart-sharoitlarni yaratishdir. Bu tushuncha nafaqat tabiiy resurslarni asrash, balki ulardan oqilona foydalanishni ham nazarda tutadi.

Asosiy maqsad — tabiat va jamiyat o'rtasida muvozanatni saqlab qolish, barqaror rivojlanishni ta'minlashdir.

(2-slayd)

2. Ekologik xavfsizlikka tahdidlar

Ekologik xavfsizlikka tahdid soluvchi asosiy omillar:

1. Havo ifloslanishi: Sanoat chiqindilari, transport vositalaridan chiqayotgan gazlar.
2. Suv resurslarining ifloslanishi: Chiqindilarni daryolar va ko'llarga tashlash, sanoat suvlari oqiziqlari.
3. Iqlim o'zgarishi: Global isish va qutbiy muzlarning erishi.
4. Biologik xilma-xillikning yo'qolishi: Hayvonlar va o'simliklarning yo'q bo'lib ketishi.
5. Chiqindilar bilan bog'liq muammolar: Plastmassa chiqindilarining ko'payishi va ularni qayta ishlashning yetarli emasligi.

(3-slayd)

3. Ekologik xavfsizlikni ta'minlash yo'nalishlari

Ekologik xavfsizlikni ta'minlash quyidagi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

1. Huquqiy chora-tadbirlar

Davlat darajasida ekologik qonunlar va qoidalarni ishlab chiqish va amalga oshirish. Ekologik me'yorlarni buzganlarga nisbatan qat'iy chora ko'rish.

(4-slayd)

2. Iqtisodiy mexanizmlar

"Yashil texnologiyalar"ni moliyalashtirish va rag'batlantirish. Atrof-muhitni ifloslantiruvchi korxonalarga soliq va jarimalar joriy qilish.

(5-slayd)

3. Texnologik yechimlar

Qayta tiklanadigan energiya manbalaridan (quyosh, shamol) keng foydalanish. Ekologik toza ishlab chiqarish texnologiyalarini tatbiq etish.

(6-slayd)

4. Ma'rifiy va tarbiyaviy ishlar

Aholini ekologik mas'uliyatga o'rgatish. Ekologiya faniga e'tiborni kuchaytirish va yosh avlodni tabiatni asrashga chaqirish.

(7-slayd)

4. Amalga oshirilayotgan loyihalar va yechimlar

Hozirgi kunda ekologik xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha quyidagi xalqaro va milliy loyihalar amalga oshirilmoqda:

- Parij kelishuvi: Global iqlim o'zgarishiga qarshi kurashda barcha davlatlar ishtirok etmoqda.
- O'rmonlarni saqlash dasturlari: Deforestatsiyaning oldini olish va yangi daraxtlar ekish bo'yicha xalqaro tashabbuslar.
- Suv resurslarini tozalash: Suv ifloslanishini kamaytirishga qaratilgan texnologiyalar va loyihalar.

(8-slayd)

“Yashil makon” loyihasi doirasida vazifalar belgilab olindi.

Joriy yildan boshlab, yo‘l, daryo va kanallarga tutash 2 ming gektar yer 10 ming aholi va tadbirkorlarga ekish uchun ijaraga berildi. “Mening bog‘im” loyihasi doirasida budjetdan 49 milliard so‘m ajratilib, mahallalarda 215 ta yangi bog‘ yaratilayapti.

Bu sa’y-harakatlarni Tabiatni muhofaza qilish xalqaro ittifoqi, Cho‘llanishga qarshi kurashish konvensiyasi ijro organi ham e’tirof etmoqda.

Lekin ayrim joylarda shunday xayrli ishda sustkashlikka yo‘l qo‘yilgani afsuslanarli. Ba’zi tumanlarda sug‘orish tizimi yo‘q yerga ko‘chat o‘tqazilgan yoki kesilgan daraxtlar o‘rniga ekilmagan.

Viloyatlarda “Mening bog‘im” loyihasi bo‘yicha yashil hududlar va jamoat parklari barpo etish bo‘yicha topshiriqlar berildi. Bu maydonlar ekish mavsumigacha “Ochiq budjet” portaliga qo‘yilib, daraxt turlari bo‘yicha tavsiya va ularning narxi ko‘rsatiladi. Bunda parvarishlashda mas’uliyatsizlik qilgan shaxslarni mobil ilova orqali ogohlantirish tizimi yo‘lga qo‘yiladi.

So‘nggi vaqtlarda yurtimizda chang bo‘ronlari tez-tez sodir bo‘layotgani qayd etildi. Bunga global iqlim o‘zgarishi bilan birga daraxtlarning noqonuniy kesilishi, suv kamayishi, chorva tartibsiz boqilishi ham sabab bo‘lmoqda. Cho‘llardagi o‘simliklar turlari ham keskin kamaygan.

Davlatimiz rahbari aholi ko‘payib borayotgan hozirgi sharoitda oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlash bo‘yicha eng katta zaxira yaylovlar ekanini ta’kidladi.

Shu bois 16 million gektar yaylov yerlarini boshqarish Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo‘mitasiga o‘tkazilishi belgilandi. Qo‘mitaga cho‘llarni degradatsiyadan chiqarish bo‘yicha uch yillik dastur tayyorlash topshirildi. 2025 yilda bu maqsadlar uchun dastlab 50 million dollar grant mablag‘lari jalb qilinadi.

(9-slayd)

Xulosa

Ekologik xavfsizlikni ta'minlash har bir fuqaroning, jamiyatning va davlatning umumiy vazifasidir. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, chiqindilarni qayta ishlash, atrof-muhitni ifloslanishdan himoya qilish — bu barcha insoniyat uchun hayot-mamot masalasidir.

Har bir fuqaro o'z hayotida kichik bo'lsa-da, ekologik xavfsizlikni ta'minlashga o'z hissasini qo'sha olishi, ayniqsa o'quvchilarni bunga o'rgatishi, ularda bu boradagi zaruriy ko'nikmalarni shakllantirishi bugungi kunning eng muhim masalalaridan hisoblanadi.

(10-slayd)